

Газарзүйн зургийн хэрэглээ.

Хичээл №1.1
10-р анги

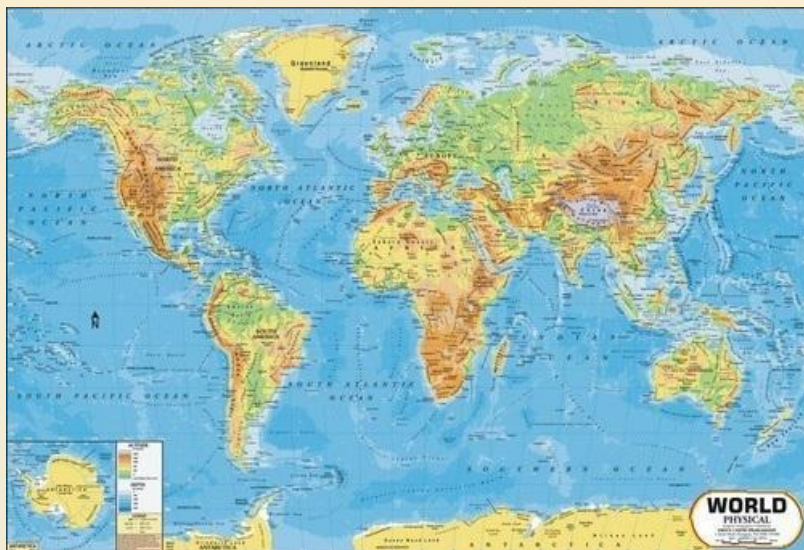
Хичээлийн зорилго:

- Газарзүйн төрөл бүрийн зургийг ашиглах, хэрэгцээт мэдээллээ авч сурах
- Байгаль, эдийн засгийн тодорхойлолт өгөх

Хичээлийн зорилт:

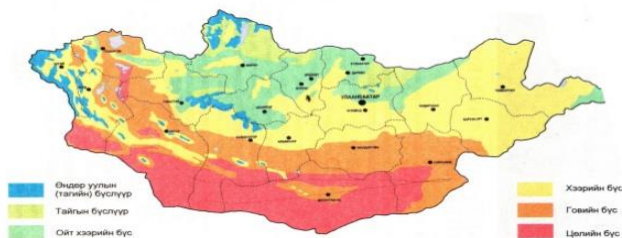
- ✓ Баг бүр ялгаатай газрын зураг сонгох
- ✓ Сонгосон зургаас мэдээлэл авах, тодорхойлолт гаргаж бусад багууддаа танилцуулна.

Газрын зураг зөвхөн танин мэдэх зорилготой бус, ШУ-ны судлагааны хэрэгсэл юм.

Байгалийн бүс бүслүүр

Монгол орны байгалийн бүс, бүслүүрийн зураг

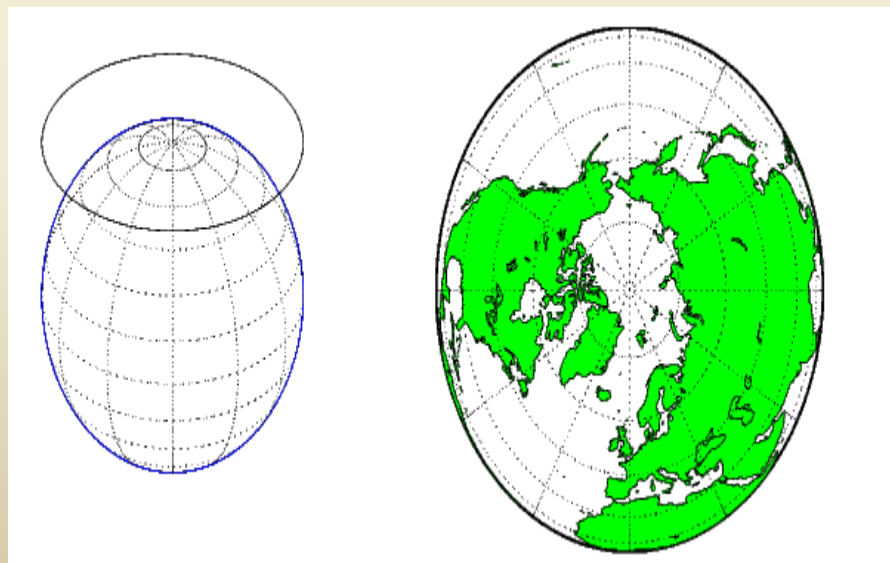
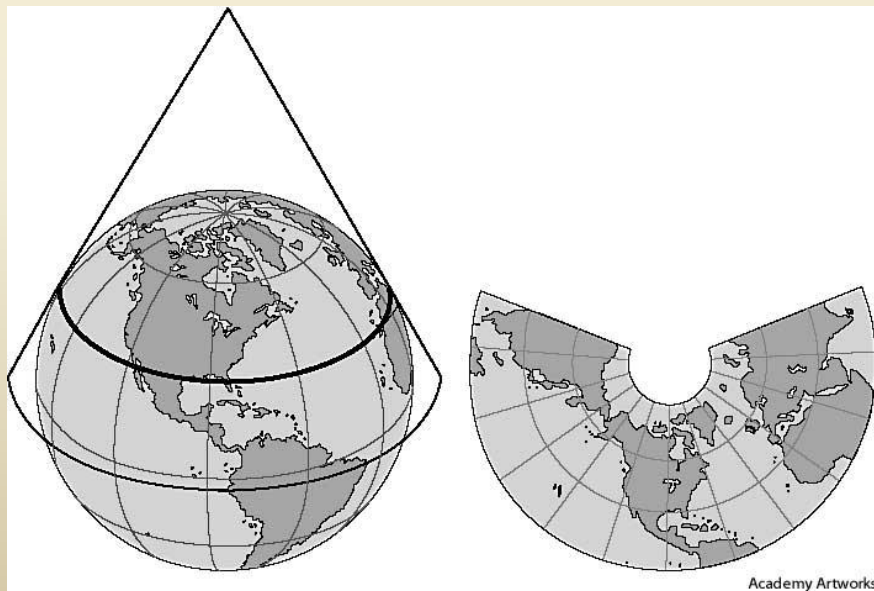
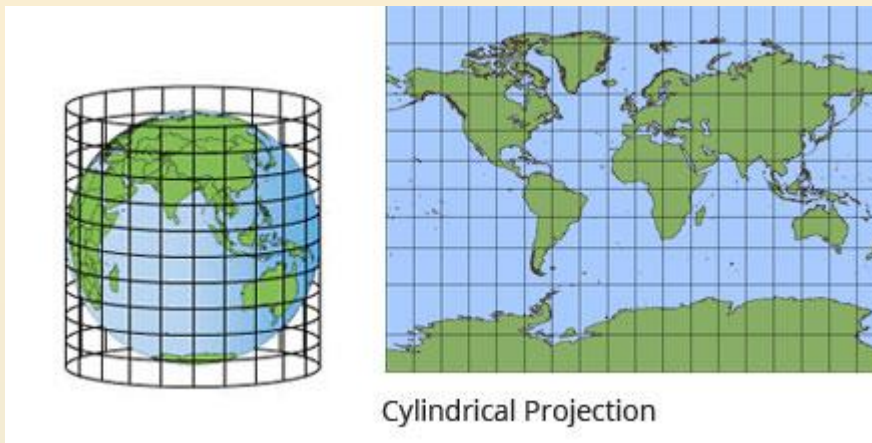
Газарзүйн зураг ашиглах үе шатууд:

1. Зургийг ажиглах
2. Зургийг унших
3. Зураг дээр хэмжилт хийх
4. Зураг ашиглан график байгуулах
5. Хамаарлыг тодорхойлох
6. Үйл явц, өөрчлөлтийг судлах
7. Газарзүйн тодорхойлолт бичих

Газарзүйн зургийн тусгаг, гажилтын төрлүүд

Зурагзүйн тусгаг:

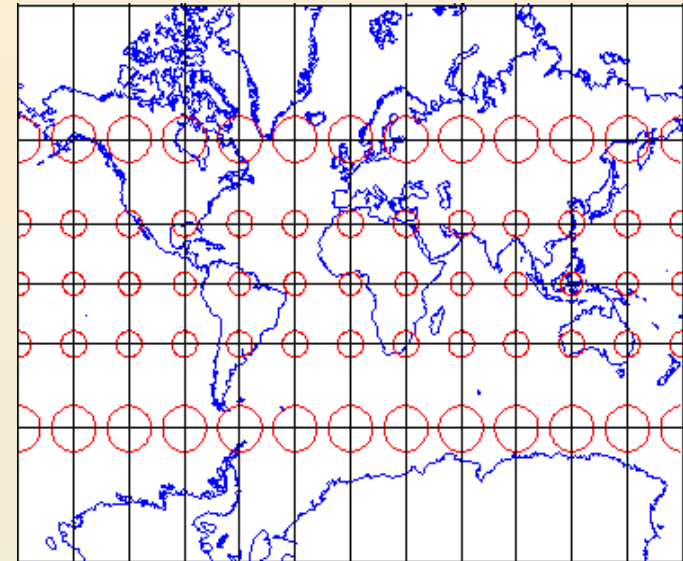
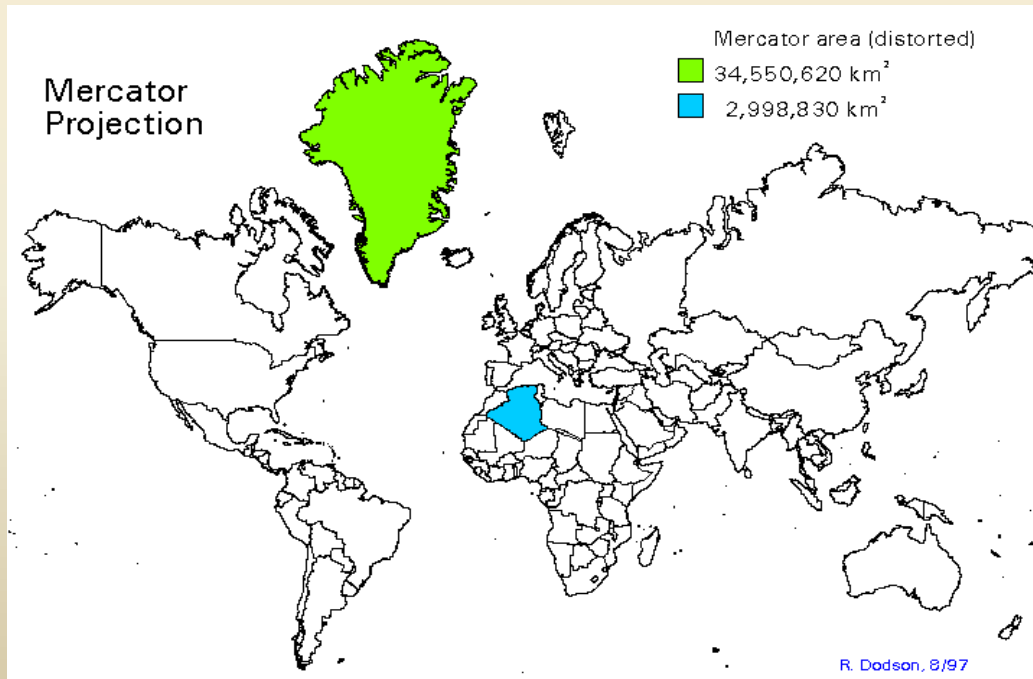
1. Конус
2. Цилиндр
3. Азимут

Газарзүйн зургийн тусгаг, гажилтын төрлүүд

Зурагзүйн гажилт:

1. өнцгийн
2. талбайн
3. уртын
4. хэлбэрийн

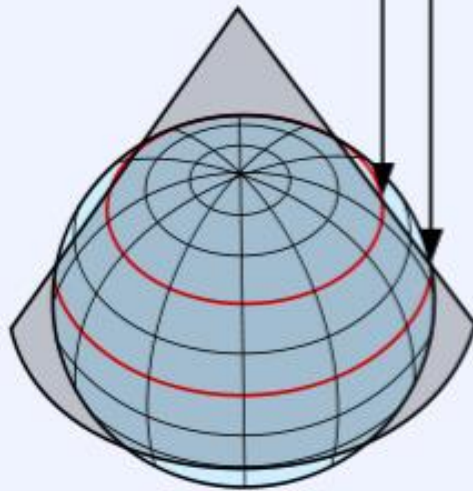

1. *Зайн буюу уртын гажилт* :Энэ гажилтын улмаас өөр өөр цэг ба чиглэлд газрын зургийн масштаб тогтворгүй шугамын урт буюу зай нь гажилттай байна.
2. *Талбайн гажилт* :Уртын гажилтын улмаас газрын зураг дээр өөр өөр байрлалд талбайн масштаб ялгаатай болж объектын хэмжээ алдагддаг.
3. *Хэлбэр дүрсийн гажилт* : Өнцгийн гажилтын улмаас газрын зураг дээр тодорхой газар нутгийн хэлбэр дүрс нь бодит хэлбэрээсээ өөр болж дүрслэгдэнэ.
4. *Өнцгийн гажилт*: Газрын зураг дээр тодорхой газар нутгийн хоорондох чиглэлийн өнцөг нь бодит гадарга дээрх тэдгээрийн хоорондох чиглэлийн өнцөгтэй давхцахгүй байхыг хэлнэ.

Конус тусгалын зайн гажилт.

Two standard parallels
(selected by mapmaker)

Газар орны тодорхойлолт гаргах

Физик газарзүйн зураг

- Газарзүйн байрлал (захын цэгүүд, хил хязгаар, газарзүйн байрлалын онцлог)
- Рельеф (гадаргын ерөнхий тойм)
- Усзүй (гол мөрд, урсгалын чиглэл, эх авах, цутгах газар)
- Зурагзүйн ямар аргаар зурагдсан бэ?

Нийгэм эдийн засгийн зураг

- ❖ Эдийн засгийн ГЗ-н байрлал (хиллэж буй улс орон, ГЗ-н байрлалын давуу болон сул тал)
- ❖ Суурин газар
- ❖ Зам харилцаа
- ❖ Зурагзүйн ямар аргаар зурагдсан бэ?

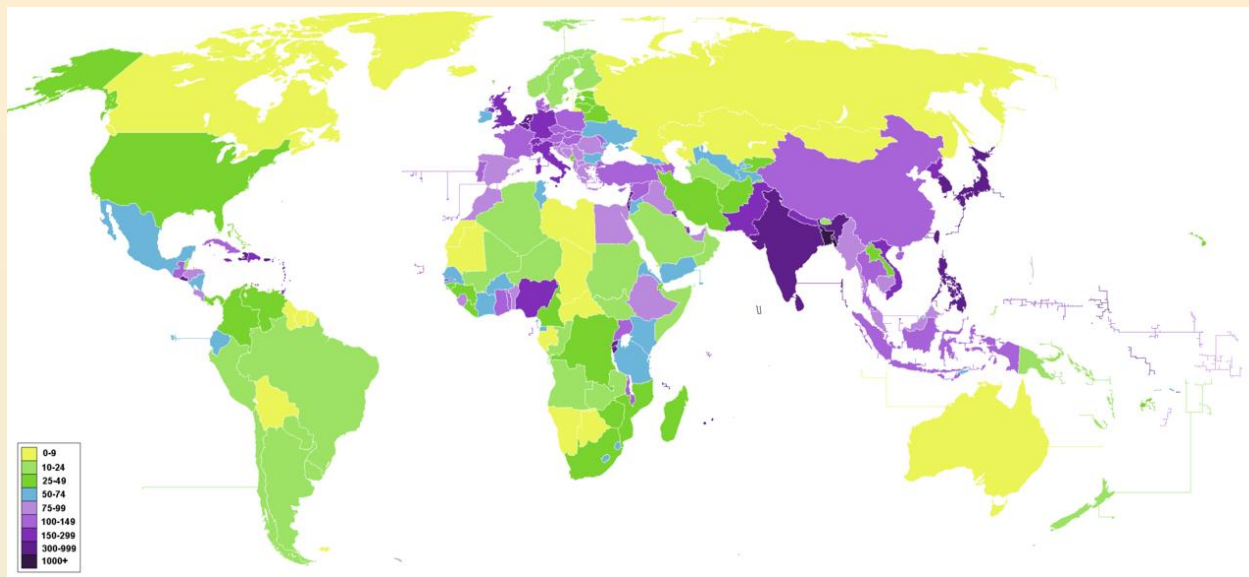
Газарзүйн зургийг ашиглах

1. Зургийн нэр:

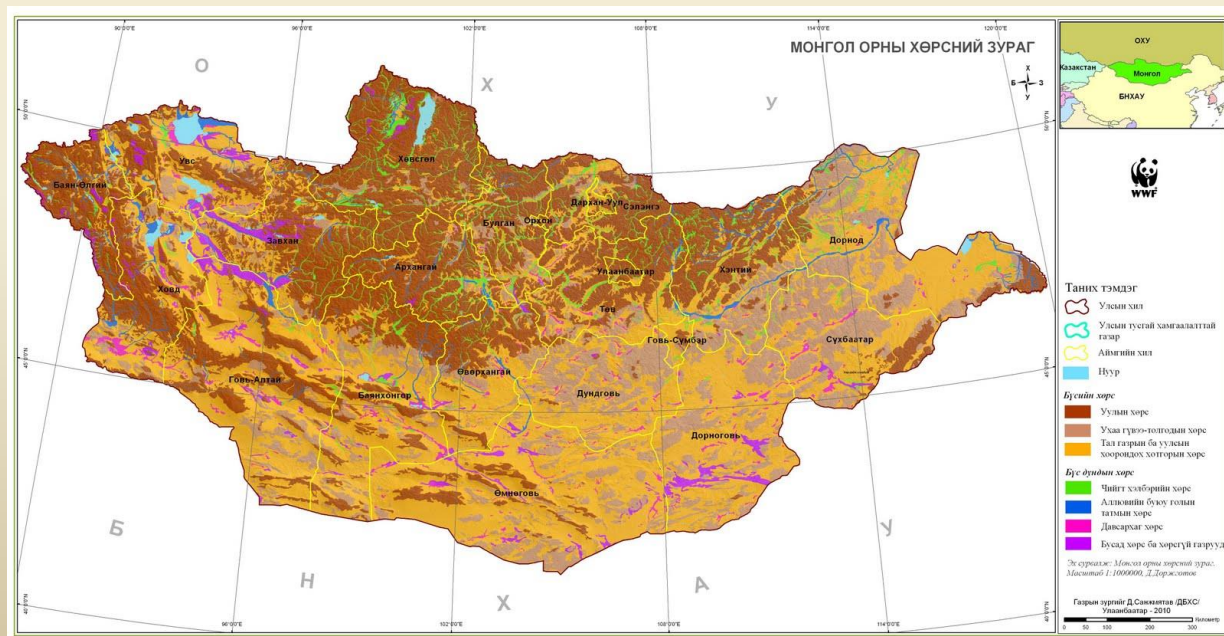
- a) Дэлхийн хүн амын нягтшилийн зураг
- b) Монгол орны хөрсний зураг

Сурагч бүр дээрх зургаас аль нэгийг сонгон дадлага ажил хийнэ үү? Зураг дараагийн слайд дээр байгаа.

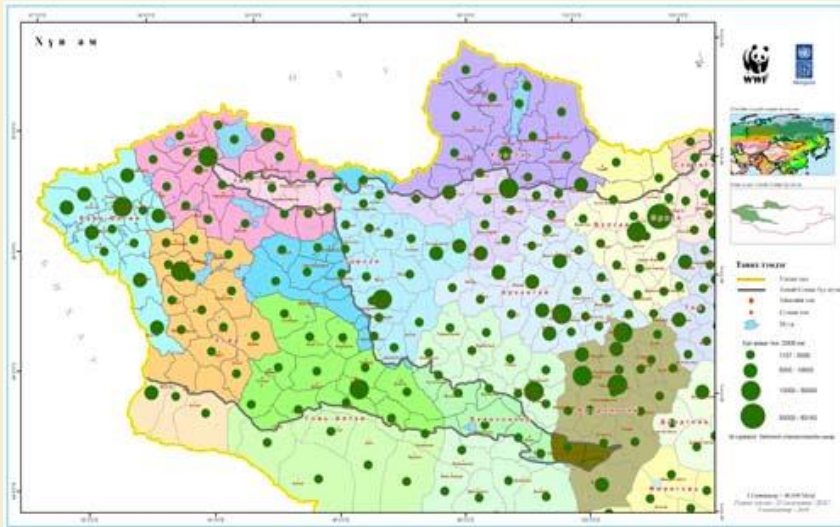
Дэлхийн хүн амын нягтшилийн зураг.

Монгол орны хөрсний зураг

Зургийг унших

Gilgai; Mud	
Dense timber; Medium timber	
Scattered timber; Forest, Coniferous or pine	
Orchard, plantation or vineyard; Windbreak	
Mangrove; Scrub	
Perennial watercourse with rapids; Rocks	
Intermittent watercourse with falls	
Well or bore; Irrigation canal and drains	
Large dam or weir; Rapids	
Dam, waterhole or ground tank; Water tank; Spring	
Wet; Dry swamp; Land subject to inundation	
Perennial; Intermittent; Dry lake or watercourse	

Дадлага ажил

Гэрийн даалгавар:

2. Өмнөх слайдын тодорхойлолтын дагуу дадлага ажлаа гүйцээх

- Сурах бичгийн 6-11р хуудсийг унш.
- 1. Дэлхийн хүн амын шилжих хөдөлгөөний зургийг хөдөлгөөнт шугамын аргаар
- 2. Дэлхийн хүүхдийн хөдөлмөр эрэхлэлтийг анаморф аргаар үзүүлсэн зургийг интернет ашиглан олж тайлбар бичиж ирнэ.